

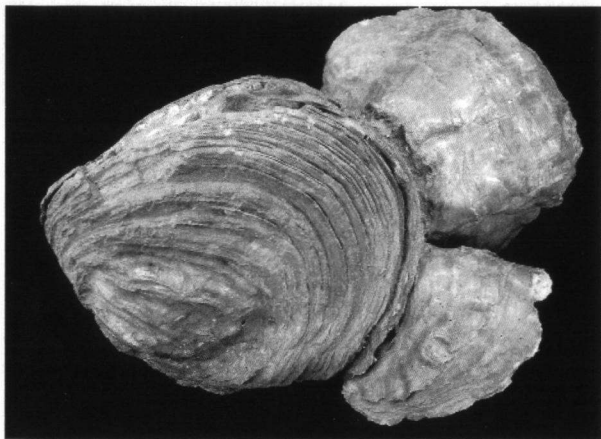
Schelpenmuseum in Zaamslag

Leo van Gemert

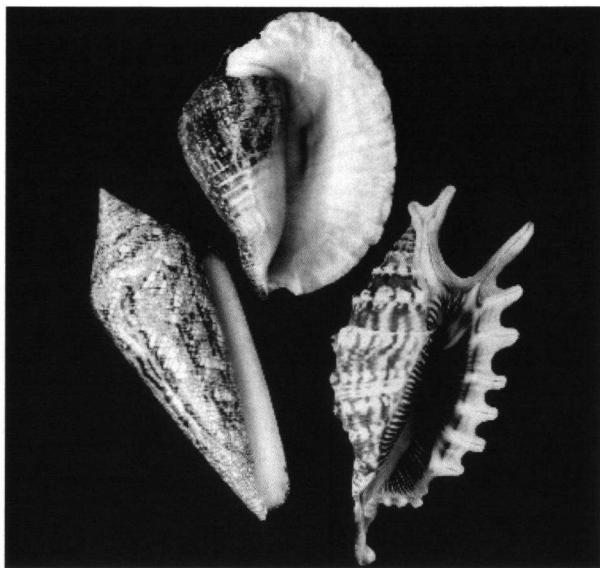
Toen in Spirula nr. 356 van mei/juni 2007 een oproep verscheen gericht op publieke collecties van schelpen, was er binnen een paar dagen een reactie van de heer G.J. (Gerrit) de Zeeuw, eigenaar en beheerder van het schelpenmuseum, een zeebiologische privéverzameling in Zaamslag (gemeente Terneuzen). Op mijn verzoek voor een tekst over zijn museum reageerde hij met een handgeschreven brief met nadere informatie, inclusief een aantal analoge foto's. Op basis hiervan is onderstaande tekst samengesteld.

Gerrit de Zeeuw is gaan verzamelen als gevolg van zijn diensttijd bij de Mariniers in het voormalige Nederlands Oost-Indië. Hij weet nog heel goed de eerste keer dat ze tijdens de bootreis daar naar toe aan wal kwamen. Dit was op het eilandje Paulo Weh, net ten noorden van Sumatra, om te bunkeren in Sabang. Hij heeft daar zijn eerste tropische schelp gevonden op de noord-westkust van dit eiland in de Andaman Zee. Dit was het begin, nu zo'n 60 jaar geleden, van zijn verzameling, die voornamelijk bestaat uit tropische schelpen wereldwijd. Maar ook andere zeedieren, zoals zeeëgels, zeesterren, koralen en krabben. Kortom, alles wat de zee voortbrengt. Waaronder de resten van een butskopskelet gevangen in Zaamslag in 1757, bijgenaamd 'het ondiep uit het Hellegat'. In die tijd was Zaamslag een eiland en was het Hellegat een rivierarm.

De collectie omvat ook fossielen, zoals twee schedels van de snavelwalvis (*Choneziphius planirostris*), resten van mammoets, neushoorns en andere zoogdieren, waaronder een scheurkies van de grottenleeuw. En vele fossiele schelpen uit de Westerschelde en de kanaalwerken Gent-Terneuzen; vele zandstenen met fossiele schelpen van de kust van het westelijk deel van Zeeuws-Vlaanderen, zoals het Zwin, Cadzand en Nieuwvliet, waarbij veel afkomstig uit het Eoceen. Ook prachtige exemplaren van de fossiele oester *Pycnodonte callifera* uit het Oligoceen (zie foto) gevonden bij de brug van Sluiskil.

Pycnodonte callifera (Lamarck, 1819)

Wat betreft de Recente schelpen kunnen twee mooie exemplaren van *Strombus goliath* (zie foto) uit Brazilië worden vermeld. Daarnaast vele soorten uit de Strombidae, Conidae, Ranellidae - te veel om op te noemen. Volgens Gerrit de Zeeuw is het totaal aantal soorten niet bij benadering te zeggen en 'blijft dit een raadsel'.

Iedereen is welkom, zowel kinderen als ouderen, scholen, verenigingen, verzamelaars en natuurliefhebbers. Ook wie van lokale geschiedenis houdt komt aan zijn trekken. De verzameling omvat ook bodemvondsten uit de omgeving van Zaamslag. Hier stond vroeger een kasteel, of eigenlijk meer een versterkte boerderij, een hospitaal en een Commanderie van de Tempeliers. Ook gesteenten en mineralen zijn in de collectie te vinden.

Gedurende 60 jaar heeft Gerrit de Zeeuw veel zelf verzameld, maar ook een groot deel via ruilen in vele landen, giften en 'legaten' verkregen.

De toegang is na 28 jaar nog steeds gratis. Het museumadres: Plein 3, Zaamslag. Het museum is geopend op vrijdag van 13-17 en 18-21 uur, en op zaterdag van 9-12 en 13-17 uur. Andere tijden op afspraak. Het huisadres: G.J. de Zeeuw, Rozemarijnstraat 2, 4543 BV Zaamslag, telefoon 0115-431233.

Gerrit de Zeeuw besluit zijn brief met de zin 'Ik ben van 1927 en van de oude stempel, de moderne tijd gaat aan mij voorbij'. Dit is, denk ik, geen enkel bezwaar om eens rustig en ouderwets te gaan genieten van recente en fossiele schelpen, en andere zaken, in zijn museum.

Adres auteur:
L.J. van Gemert
Couwenhoven 5519
3703 EV Zeist